

9.8.2024

Sosiaali- ja terveysministeriö
Lausuntopalvelu.fi**ASIA Lausunto luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laeiksi terveydenhuoltolain 22 §:n ja sosiaalihuoltolain 50 §:n muuttamisesta VN/15547/2024**

Sosiaali- ja terveysministeriö on pyytänyt Lääkäripalveluyritykset ry:n lausuntoa hallituksen esityksen luonnoksesta, joka koskee terveydenhuoltolain ja sosiaalihuoltolain muuttamista.

Esityksessä ehdotetaan, että terveydenhuoltolain 22 §:ää muutettaisiin siten, että jatkossa hyvinvointialueella, Helsingin kaupungilla ja HUS-yhtymällä ei olisi enää lakisääteistä velvollisuutta huolehtia siitä, että sen asukas tai terveyskeskuksen potilas saa perusterveydenhuollossa terveydentilaansa koskevan, ajokorttilaissa tarkoitetun todistuksen tai lausunnon. Jatkossa ajokorttilausunto olisi lähtökohtaisesti hankittava yksityiseltä palveluntuottajalta. Lakiehdotus ei koskisi erikoissairaanhoidon. Sosiaalihuoltolain nojalla annettavan päätöksen oikaisuvaatimusmenettelyä koskevassa säännöksessä oleva virhe korjattaisiin siten, että myös sosiaalihuoltolain nojalla annettuihin päätöksiin tehdyt oikaisuvaatimukset tulisi aina käsitellä hyvinvointialueen toimielimessä. Lait on tarkoitettu tulemaan voimaan 1.1.2025.

Pääministeri Petteri Orpon hallituksen tavoitteena on Suomi, jossa hyvinvointiyhteiskunnan tärkeimmät palvelut on turvattu myös tuleville sukupolville. Tämän saavuttamiseksi hallitus tekee välttämättömiä toimia julkisen talouden tasapainottamiseksi. Pääministeri Petteri Orpon hallitus on sopinut vuosien 2025–2028 julkisen talouden suunnitelmasta. Hallitus on tehnyt päätökset, joilla parannetaan julkisen talouden kestävyttä ja luodaan edellytykset velkaantumisen kasvun taittamiseen. Päätöksiin sisältyy ajokorttitarkastusten ja ajokorttilausuntojen rajaaminen pois hyvinvointialueiden järjestämisvastuun piiristä. Jatkossa ajokorttia varten tehtäviä tarkastuksia ja lausuntoja ei enää saisi julkisesta perusterveydenhuollosta. Lisäksi kehysriihen kirjauksen mukaan arvioidaan mahdollisuudet tarkastusten harventamiseksi.

Pääministeri Orpon hallituksen hallitusohjelman kirjauksen mukaan edistetään ammattihenkilöstön mahdollisuuksia kohdentaa työaika asiakastyöhön ja vähennetään ammattihenkilöstöltä vaadittavan kirjallisen työn, kuten säädösperäisten lausuntojen ja erilaisten todistusten määrää.

Esityksellä pyritään osaltaan parantamaan julkisen talouden kestävyttä ja luomaan edellytyksiä velkaantumisen kasvun taittamiseen. Esityksellä pyritään osaltaan parantamaan hyvinvointialueiden edellytyksiä tuottaa lakisääteiset palvelut käytettävissä olevilla henkilöstöresursseilla. Hallituksen yhtenä tavoitteena on helpottaa lakisääteisten tehtävien toimeenpanoa ja vähentää sosiaali- ja terveydenhuollon lisähenkilöstön rekrytointipainetta.

Lääkäripalveluyritykset ry (LPY) kiittää lausuntopyynnöstä. Alla ovat Lausuntopalvelussa antamamme vastaukset.

9.8.2024

Kantanne ajokorttilausuntojen rajaamisesta pois julkisesta perusterveydenhuollosta

LPY kannattaa esitystä ajokorttilausuntojen rajaamisesta pois julkisen sektorin perusterveydenhuollon palveluvalikoimasta. Pidämme välttämättömänä, että julkisen sektorin sote-palveluiden järjestämisvastuun laajuutta tarkastellaan kriittisesti ja kansalaisille annetaan palvelulupauksia, jotka ovat tarkoituksenmukaisia ja jotka kyetään täyttämään.

Yhdistys muistuttaa, että ajo-oikeus ei ole perusoikeus. Jo nyt ajokorttilausuntojen saatavuus julkiselta sektorilta on melko huonoa ja erot alueiden välillä ovat suuria. Esitetty "työnjako" julkisen ja yksityisen sektorin välillä on perusteltua. Vastaavaa työnjakoa voisi toteuttaa laajemminkin sote-palveluiden tuotannossa.

LPY:n mielestä erilaisten lakisääteisten lääkärinlausuntojen / terveydentilalausuntojen tarkoituksenmukaisuutta pitäisi arvioida laajemminkin kuin vain ajokorttilausuntojen osalta: mikä on niiden vaikuttavuus ja hyötysuhde, voidaanko joistakin luopua tai erilaisia tarkastuskäyntejä yhdistää. Tällöin jäisi enemmän resursseja vaikuttavuudeltaan parempien terveyspalveluiden tuottamiseen.

Antaako esitysluonnos riittävän ja oikean kuvan lakiehdotuksen vaikutuksista (jakso 4.2)? Onko lakiehdotuksella jotain sellaisia vaikutuksia, joita ei esitysluonnoksessa vielä ole otettu huomioon?

Esitys antaa riittävän ja oikean kuvan lakiehdotuksen vaikutuksista.

Kysymys suunnattu hyvinvointialueille: laadittavien ajokorttilausuntojen kokonaismäärä perusterveydenhuollossa alueellanne vuosittain? Kuinka suuri osa palvelun kustannuksista perusterveydenhuollossa pystytään kattamaan palvelusta perittävillä asiakasmaksuilla?

-

Kysymys suunnattu hyvinvointialueille: laadittavien ajokorttilausuntojen kokonaismäärä erikoissairaanhoidossa alueellanne vuosittain? Kuinka suuri osa palvelun kustannuksista erikoissairaanhoidossa pystytään kattamaan palvelusta perittävillä asiakasmaksuilla?

-

Kysymys suunnattu yksityisille lääkäriasemille: Teillä laadittavien ajokorttilausuntojen kokonaismäärä vuosittain?

Yksityisellä sektorilla laadittujen ajokorttilausuntojen kokonaismäärä oli vuonna 2023 arviolta noin 90 000 – 100 000 kappaletta.

Hyvinvointialueille ja yksityisille lääkäriasemille suunnattu kysymys: Kuinka paljon yhden ajokorttilausunnon laatiminen vaatii lääkärin tehokasta työaikaa?

Ajokorttilausunnon laatiminen vaatii lääkärin työaikaa noin 20–45 minuuttia tarkastuksen laajuudesta riippuen. Vastaanottoajan keskimääräinen pituus vaihtelee sen mukaan, onko kyseessä perusmuotoinen vai laajennettu lääkärintarkastus ajoluvan myöntämistä varten.

9.8.2024

Jos ajokorttilausunto edellyttää tuekseen erikoislääkärin (esimerkiksi silmälääkärin, neurologin tai geriatriin) lausuntoa, kyseisten lääkäreiden työaika kuluu noin 30 minuuttia lausuntoa kohden.

Hyvinvointialueille ja yksityisille lääkäriasemille suunnattu kysymys: Kuinka paljon yhden ajokorttilausunnon laatiminen vaatii sairaanhoitajan tehokasta työaika?

Ajokorttilausunnon laatimiseen kuluu sairaanhoitajan työaika noin 10–30 minuuttia riippuen siitä, missä laajuudessa hän osallistuu lausunnon valmisteluun.

Usein yksityisellä sektorilla lääkäri tekee kyseisen lausunnon ilman sitä edeltävää sairaanhoitajan vastaanottoa.

Muita huomioita esitysluonnoksesta?

Toisin kuin hallituksen esityksen luonnoksessa todetaan, ajokorttilausuntoon liittyvästä lääkärintarkastuksesta ei saa Kela-korvausta, mikäli diagnoosikoodiksi sairausvakuutuslomakkeeseen on kirjattu ajokorttitarkastus.

Ajokorttilausuntojen Kela-korvattavuus parantaisi yhdenvertaisuutta erityisesti haja-asutusalueiden asukkaiden osalta: he voisivat tällöin saada korvausta myös lakisääteiseen lääkärintarkastukseen suuntautuvasta matkasta.

Lääkäripalveluyritykset ry:n puolesta,

Ismo Partanen
toiminnanjohtaja